

Aan de fractie van de VVD
T.a.v dhr. Kampinga en mevr. Draak

Van	College van B&W
Onderwerp	Beantwoording raadsvragen beheersing kosten Wmo-voorziening hulp in de huishouding
Datum	21 december 2021
Ons kenmerk	U21.07177

Geachte heer Kampinga, mevrouw Draak,

Op 1 december 2021 heeft u raadsvragen ingediend over Beheersing kosten Wmo-voorziening hulp in de huishouding. Met deze brief geven wij u antwoord op uw vragen.

Naast de beantwoording van de vragen willen wij u graag wijzen op het coalitieakkoord¹ dat op 15 december 2021 gepresenteerd is. Hierin geeft de coalitie aan dat de regering de komende kabinetsperiode gaat werken aan 'een eerlijkere eigen bijdrage voor de huishoudelijke hulp met landelijke normen en met oog voor betaalbaarheid van lage- en middeninkomens'. Wij verwachten dat de invoering van een eerlijkere eigen bijdrage in de toekomst zeker bijdraagt aan de kostenbeheersing van de Wmo-voorziening hulp bij huishouding. Het college volgt de plannen van de regering op de voet.

Vraag 1.

Klopt de aanname dat de mate van zelfredzaamheid het belangrijkste criterium is bij het beoordelen van een aanvraag voor een WMO-voorziening?

Antwoord

In de Wmo is vastgesteld dat een Wmo-voorziening moet bijdragen aan de zelfredzaamheid of participatie van de inwoner zodat de inwoner langer zelfstandig thuis kan wonen. In de verordening vertalen we dit doel naar de toepassing bij onze lokale voorzieningen. Zelfredzaamheid is een belangrijke criterium bij de beoordeling. Echter omvat zelfredzaamheid veel verschillende aspecten: wat kan de inwoner zelf doen, maar ook waar kan de inwoner zelf zijn of haar netwerk voor inzetten. Ook dat is onderdeel van het gesprek over zelfredzaamheid. De consulent die de hulpvraag van de inwoner onderzoekt neemt dan ook als eerste eigen kracht mee in het gesprek. Ook wordt het gebruik van algemeen gebruikelijke voorzieningen, gebruikelijke hulp, mantelzorg of hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk, dan wel algemene

¹ <https://www.kabinetformatie2021.nl/documenten/publicaties/2021/12/15/coalitieakkoord-omzien-naar-elkaar-vooruitkijken-naar-de-toekomst>

voorzieningen die de nodige ondersteuning kunnen bieden verder onderzocht. De consulent verkent met de inwoner wat een passende oplossing is en welke ondersteuning hierbij nodig is en welke omvang nodig is. Daarna wordt bepaald of en in hoeverre er een maatwerkvoorziening wordt ingezet.

Vraag 2.

Klopt het dat de aanvraag voor een WMO-voorziening door de gemeente geweigerd kan worden op grond van de in de verordening opgenomen weigeringsgrond: "voor zover de inwoner op eigen kracht, met gebruikelijke hulp van huisgenoten, met mantelzorg of met hulp van personen uit zijn sociale netwerk de beperkingen kan wegnemen".

Antwoord

Ja, de aanvraag kan worden geweigerd als de inwoner op eigen kracht, met gebruikelijke hulp van huisgenoten, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk de beperkingen kan wegnemen. Een Wmo voorziening zetten we in als dat de enige oplossing is.

Vraag 3.

Is het college het eens met de stelling dat een huishoudelijke hulp die door een particulier duurzaam wordt ingehuurd en bekostigd moet worden gerekend tot de 'eigen kracht, met gebruikelijke hulp van [...] personen uit zijn sociale netwerk [...]?'

Antwoord

Een huishoudelijke hulp die duurzaam wordt ingehuurd en bekostigd is een zakelijke relatie en behoort in principe niet tot het sociaal netwerk van de inwoner. Wel willen we inwoners de boodschap geven dat wij hen vragen eigen verantwoordelijkheid te nemen waar mogelijk zodat onze budgetten voor Wmo kunnen worden uitgegeven aan de inwoners die dit op financieel vlak niet kunnen.

Vraag 4.

Is het college het eens met de stelling dat het abonnementstarief van de WMO niet bedoeld is om bestaande arbeidsrelaties te verbreken zodat een inwoner van Lansingerland tegen lagere eigen kosten, maar tegen hogere maatschappelijke kosten van hulp in de huishouding wordt voorzien?

Antwoord

De wetgever heeft het abonnementstarief ingevoerd om de stapeling van eigen bijdragen voor zorg tegen te gaan. Het creëert voor de inwoners voorspelbaarheid en duidelijkheid. We zien dat de uitwerking het abonnementstarief in de praktijk veel hoge kosten met zich brengt. We steunen de VNG in hun oproep over de afschaffing van het abonnementstarief. Wij verwijzen hier dan ook graag naar de meest recente kamerbrief van de VNG over de herziening abonnementstarief Wmo van 30 november jl.²

Zoals aangegeven in de raadsbrief van 14 juli 2021 kunnen wij als gemeente alleen een moreel appel doen op onze inwoners om hun (huishoudelijke) ondersteuning zelf te bekostigen. We hebben geen inzage in inkomensgegevens en kunnen niet juridisch afdwingen dat inwoners met voldoende financiële middelen hun ondersteuning zelf bekostigen. Wel willen we inwoners de boodschap geven dat wij hen vragen eigen verantwoordelijkheid te nemen waar mogelijk zodat onze budgetten voor Wmo kunnen worden uitgegeven aan de inwoners die dit op financieel vlak niet kunnen.

² <https://vng.nl/nieuws/voorstel-gemeenten-tot-herziening-abonnementstarief-wmo>

Vraag 5.

Is het juist dat alleen al de voorziening 'hulp in de huishouding' reeds in 2020 een budgettekort van ruim € 1 miljoen opleverde, wat door de aanzuigende werking van het abonnementstarief daarna toenam?

Antwoord

Het budget van 2020 voor Hulp bij Huishouden bedroeg 3,3 miljoen euro. De uiteindelijke realisatie was 3,6 miljoen euro. Onze tekort op huishoudelijke hulp was hiermee 3 ton. Het klopt dat het tekort verband heeft met de aanzuigende werking van de abonnementstarief. Ten tweede is er sprake van dubbele vergrijzing: het aantal ouderen neemt flink toe en zij worden gemiddeld steeds ouder. Gecombineerd met het 'langer thuis' beleid van de overheid leidt dit tot een grotere vraag naar voorzieningen en overschrijding van het budget. Deze problematiek speelt niet alleen bij ons, maar op landelijk niveau.

Vraag 6.

De brief van het college van 14 juli 'WMO financiën/beheersmaatregelen' vermeldt: "De beheersmaatregelen die we (in 2022/EKa) wel willen invoeren zijn het implementeren van een nieuwe handreiking op hulp bij het huishouden en het doen van een moreel appel op inwoners met een ruimere portemonnee om hun (huishoudelijke) ondersteuning zelf te betalen". Kan de wethouder bevestigen dat zij in de commissievergadering van 11 november evenals in de raadsvergadering van 25 november aangaf dat er ook nu al een appel op inwoners met een ruimere portemonnee wordt gedaan?

Antwoord

In de commissie van 11 november als in de raadsvergadering van de 25 november heeft de wethouder aangegeven dat in het gesprek met de inwoner over de hulpvraag wordt gevraagd naar eigen oplossingen en eigen kracht. De consultant vraagt in het gesprek of iemand het wellicht zelf kan betalen en hoe de inwoner het voorheen regelde en of eventuele hulp gecontinueerd kan worden. Wij vragen niet naar het inkomen van de inwoner.

Vraag 7.

De groeiende budgettekorten bij de WMO-voorziening 'hulp in de huishouding' onderstrepen het belang van de beheersmaatregelen. Voor een data gedreven organisatie (zoals gepresenteerd in de beeldvorming d.d. 13 oktober jl.) moet het vanzelfsprekend zijn om de effectiviteit van deze maatregelen in kaart te brengen. Daarom de vragen: a) in hoeveel gevallen heeft het appel in 2021 al geleid tot intrekking van de aanvraag en b) wat is daarvan het geraamde financiële effect?

Antwoord

Uw rekenkamer doet op dit moment onderzoek naar de kostenbeheersing Wmo. Bekeken wordt in hoeverre de gemeente binnen de wettelijke mogelijkheden de opties benut om de kosten van Wmo-voorzieningen te beheersen en de te verwachten effecten daarvan.

Zoals aangegeven op de raadsvergadering op 25 november jl. hebben de consultants en toegangspartijen opdracht gekregen in het doen van het appel op inwoners. We bespreken het uitvoeren van die opdracht, maar vanwege administratielast worden de exacte aantallen niet vastgelegd. Tegelijkertijd is dit is niet de enige beheersmaatregel waarop wij sturen. Zoals aangegeven in de raadsbrief van 14 juli jl. implementeert het college per 2022 een nieuwe handreiking voor hulp bij het huishouden. Hierdoor verwachten wij dat nieuwe indicaties gemiddeld met 30 minuten omlaag zullen gaan. Dit bespaart circa € 50.000 in 2022.

Vraag 8.

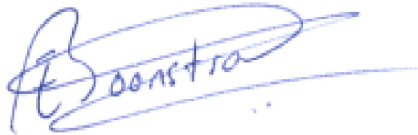
Welke besparing kan in 2022 worden verwacht van het doen van een appel op inwoners met voldoende financiële draagkracht om af te zien van een beroep op de WMO voor huishoudelijke hulp?

Antwoord

Dit kunnen wij niet inzichtelijk maken. Zie ook het antwoord op vraag zeven. We maken inzichtelijk wat het financiële effect is van het totaalpakket aan beheersmaatregelen

Wij verwachten dat wij met deze brief antwoord hebben gegeven op uw raadvragen.

Met een vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Lansingerland

Esther Boonstra
plv. Gemeentesecretaris

drs. Pieter van de Stadt
Burgemeester